

Фурман Ярослав Володимирович,
старший науковий співробітник науково-
дослідної лабораторії з проблем
криміналістичного забезпечення та судової
експертології навчально-наукового
інституту № 2 Національної академії
внутрішніх справ, кандидат юридичних
наук, старший науковий співробітник

ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНІКО- КРИМІНАЛІСТИЧНИХ ЗАСОБІВ У ПОШУКОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

У сучасному світі технології відіграють ключову роль, допомагаючи різним правоохоронним органам розкривати злочини, які багато років тому могли залишити у всіх більше питань, ніж відповідей. Криміналістика, галузь правоохоронної діяльності, яка постійно розвивається, покладається на багато різних форм технологій, щоб допомогти технікам збирати докази, які допоможуть розкрити навіть найскладніший злочин. Одним із найбільш інноваційних застосувань технологій у правоохоронних органах сьогодні є георадар, який використовує технологію дистанційного зондування для забезпечення неінвазивного дослідження об'єктів. Вважаючись одним із найефективніших інструментів правоохоронних органів, він все частіше використовується під час розслідування різних видів злочинів.

Одним із найефективніших способів використання георадарів правоохоронними органами є виявлення місць поховань жертви. Багато випадків зникнення людей часто закінчуються тим, що жертву вбивають і ховають глибоко в лісі, що робить їх фактично неможливим знайти. Однак завдяки георадарам, що проникають в землю, поліція тепер може обстежувати величезні ділянки пересіченої місцевості в надії знайти місце поховання. Завдяки цій технології було розкрито багато злочинів, а злочинці, які могли б уникнути вбивства, були засуджені та ув'язнені [1].

Георадар – це сучасний геофізичний прилад, застосування якого для досліджень дає змогу проводити неруйнівний моніторинг середовища на малих глибинах з високою деталізацією, що робить його унікальним серед іншого геофізичного обладнання [2, с. 50]. Георадар застосовують у правоохоронних органах для виконання різних завдань, пов'язаних з пошуком і виявленням схованок і поховань, а також виявлення підкопів до особливо важливих об'єктів.

У результаті випромінюваних георадаром радіохвиль, від антени передавача і відбитих від об'єкта до антени приймача, на його моніторі відбивається радараграма, за якою можна визначити місцезнаходження і глибину залягання об'єкта, що буде залежати від застосовуваної моделі георадара та антенного блоку, що входить до його комплекту (від 0,8 м до 16 м – у ґрунті і до 20 м – під водою).

Робота георадара заснована на класичних принципах радіолокації, а саме на методі радіолокаційного зондування. Антена георадара випромінює в досліджувану поверхню надкороткі електромагнітні імпульси, які відбиваються від предметів, що знаходяться в ній, і навколишнього підґрунтового середовища. Приймальна антена георадара вловлює і за допомогою широкосмугового підсилювача збільшує відбитий сигнал. Далі аналого-цифровий перетворювач формує отриманий сигнал у цифровий вигляд, а перетворена таким чином інформація зображується на індикаторі. Георадар не показує, який саме предмет міститься в ґрунті, але дає інформацію про зміну його структури, за якою фахівець судить про можливе знаходження в досліджуваному середовищі предметів, які він шукає. На індикаторі в площині, що проектується, відображається глибина залягання предмета і його орієнтовний розмір [3, с. 89].

Попередня підготовка використання георадара включає:

- максимально можливе звуження меж пошуку, для чого слідчим попередньо детально допитується підозрюваний про точне місце передбачуваного поховання.

- розрахунок необхідних сил і засобів, а саме вибір транспорту, визначення кількості співробітників поліції для охорони підозрюваного (обвинуваченого), забезпечення наявності понять, засобів освітлення і фото- та відеофіксації, інвентарю для розмітки району пошуку і зняття ґрунту.

- вибір найбільш підходящого для конкретної ситуації, що складається, виду слідчої (розшукової) дії, під час якої буде проводиться пошук трупа із застосуванням георадара.

Важливим фактором успішності пошукових робіт є оптимальні погодні умови, а саме відсутність дощу і сухий ґрунт на місці проведення слідчих (розшукових) дій.

Величезне значення має дотримання під час проведення слідчих (розшукових) дій кримінального-процесуального законодавства в частині використання техніко-криміналістичних засобів і правильність фіксації отриманих результатів.

Список використаних джерел

1. <https://weinspectexas.com/the-role-of-ground-penetrating-radar-in-forensic-investigations>

2. Георадари / В. І. Правда, О. Д. Мрачковський, А. О. Абрамович. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Радіоелектроніка та телекомунікації. 2015. № 818. С. 49–54. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VNULPPT_2015_818_10.

3. Данилов О. В. Порівняльний аналіз ефективності геофізичних методів при вирішенні інженерно-геологічних задач на урбанізованих територіях : дис. канд. геол.-мін. наук : 04.00.22. Київ, 2019. 175 с.

Ченурний Сергій Євгенович,
начальник відділу розшуку злочинців
та безвісти зниклих громадян УКР ГУНП
в Запорізькій області

ВСТАНОВЛЕННЯ МІСЦЕЗНАХОДЖЕННЯ БЕЗВІСТИ ЗНИКЛИХ ГРОМАДЯН В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

З початком відкритої повномасштабної війни росії проти України до поліції почали надходити заяви про осіб, зниклих безвісти. Рідні розшукують своїх цивільних родичів, які були розділені зі своїми сім'ями, з якими втрачено зв'язок.

Заявленими в розшук можуть бути люди, які перебувають в ув'язненні без права на спілкування. Це можуть бути військові, які загинули під час бойових дій, але їх тіла не ідентифіковані. Заяви стосуються незаконно переміщених або депортованих дітей.

Кількість таких звернень – не лише число в статистиці, а люди, які опинилися в полоні, загинули внаслідок війни або чия доля досі залишається невідомою.

Наше завдання знайти кожного заявленого в розшук українця. Знайти і ідентифікувати тіло кожного загиблого під час бойових дій для достойного прощання та вшанування пам'яті.

На виконання протоколу наради керівництва Національної поліції України 14 грудня за наказом начальника поліції області спеціалізована група з розшуку безвісти зниклих безвісти громадян за особливих обставин створена в Запорізькій області.

До її складу входять більше 50 співробітників: працівники підрозділів карного розшуку, кримінального аналізу, слідчих підрозділів, кіберполіції, оперативно-технічних заходів. Всі ці поліцейські знаходяться на території одного Центру. Це зроблено з метою підвищення ефективності взаємодії слідчих та оперативних підрозділів із фахівцями НДЕКЦ, РТЦК, бюро судово-медичної експертизи, військовими частинами, громадськими організаціями.

З моменту відкриття в Центрі з розшуку осіб, зниклих безвісти за особливих обставин ГУНП в Запорізькій області (далі – Центр з